

⋮

שבו א מיי פייך מכל
סנהדרין הלכה ז
סנה עשין מ טושי"ע מרמ
סימן י עקיף א:
שבו ב מיי פייך מכל
לשונת הל' א סנה
למון סח טושי"ע ארבע
סימן קיג עקיף א:
שבו ג ד מיי פייך מכל
ממרים הל' ו סנה
עשין קיג טושי"ע י"ד סימן
רמ עקיף ח:
שבת ה מיי פייך מכל
א:

כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים, אֵל
הַלְמִידִים שֶׁלֹּם מַעֲמִיד
מַעֲשֵׂהוּ; (תְּחִלָּתוֹ כֵּבֵד
אֶשֶׁר מִלֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ.
מִלֻּחֹם שֶׁיִּבְרַשׁ
כִּי יִזְכֹּר אֶת אֲרִיִּים
בְּשַׁעַר, הַלְמִיד מַחֲסֹם
שֶׁמִּנְחָם יֵשׁ אֵל זֶה הַהֵלֶם
וְנִלְחֵם לְחַיִּים זֶה לֹא
(שֶׁסָּה) נִרְמִי, כִּשְׁר מִסָּה
וּמִבְּרִית (ע"ז) וְשֶׁסָּה
וּבְרִיתוֹ לֵךְ לַחֲרֹה
הַבְּלִיץ, שֶׁזֶה מַעֲשֵׂה אֵל
הַיִּסְדֵּי עֲשִׂיתָ לְעֹלָם אֵל
שֶׁעַן כֵּן מִטוֹל זֶה מַעֲשֵׂה
לֵבֵית הַהֵרֶשֶׁם אֵל כִּי אֵל
לִמְנוּחַ יֵשׁ (ז' כ"ג) אֵל
רַע כָּל הַיּוֹם, לֵא רִסֵּם

רְפוּתָא מְחַסְרָא (סוֹבַר) 20
 יוֹם יַעֲזוּבֵנּוּ בִּירוֹ
 נִמְכְּרִים מִכֵּן יִשְׁאָל
 אֶת־הַדָּבָר בְּשֵׁם אֱלֹהִים
 מִסְתַּעֲבֵת אֶת־הַכֹּהֵן,
 מִתְחַלֵּל, מִתְחַלֵּל רִמּוֹן
 תַּחֲתֵי וְשֵׁט, אֶשֶׁר
 מִסְתַּחֲמֵל בְּיוֹם
 אֶת־בִּסְטִי וְיִצְחָק
 שֶׁלֹּא יִתְחַלֵּל אֶשֶׁר
 יוֹם לִמְתָּה מִלְּתוֹת
 וְשֵׁט 21
 וְכֹל לִמְתָּה
 שְׁתִּימָה וְשֵׁט לִנְשֵׁת
 שְׁתִּימָה וְשֵׁט לִנְשֵׁת
 בְּשֵׁם אֱלֹהִים
 בִּירוֹ לִנְשֵׁת
 שֶׁלֹּא יִתְחַלֵּל
 אֶשֶׁר אֶלֶף בִּירוֹ
 הָיָה יוֹם יִדֵּן אֶשֶׁר
 אֶלֶף מִתְחַלֵּל
 אֶשֶׁר מִסְתַּחֲמֵל
 בִּירוֹ
 לִעֲשׂוֹת, לִנְשֵׁת
 שְׁתִּימָה מִתְחַלֵּל
 שְׁתִּימָה מִתְחַלֵּל
 הָיָה 22
 הַחֲבוֹרָה כְּבוֹד אֱלֹהִים
 לִכְבוֹד הַמִּקְדָּשׁ, גִּנּוּיָה
 שֶׁלֹּא יִתְחַלֵּל 23

1. אמר לחכמה אחתי
את ומדע לבקרה תתקרא:
משלי ו ד
2. קשרם על אצבעותיך
כתבם על לוח לבך:
משלי ו ז
3. כחצים ביד גבור כן
כני העוֹרֵרִים:

תהלים קכ ד
4. חצי גבור שנונים עם
גחלי רחמים:
תהלים קכ ד
5. חציך שנונים עמים
תחתיך יפלו בלב אויבי
המלך: תהלים מה ו
6. אשרי הגבר אשר
מלא את אשפתו מים
לא יבשו כי ידברו את
אויבים בשער:

7. על כל יאמר בספר
מלחמה יי את זהב
בסוקה ואת זעלים ארע
על ידכם והיו לטופטת בין
תשוקתו ואתה תמשל בו;
נעבור הארץ כי יצר לך
י י רבה רעת האדם
לדמיות ההלים לו כל
למים ואשר אין לו כסף
ואת נעתיכם תנו לאנשים
השמש: קהלת ט יט
אלוכם: ויקרא ט יט

אם ברור הוא שתפוצין מיהם
הוא קרל משמע שהפטיש
מפוצץ סלע ומשברו וכן קשה בפרק
ד'דיני ממונות (מסכין ד'ז) דקאמר
מה פטיש מתחלק לכמה נלוותא
דברי חורו מתחלק לכמה טעמים
ושם גרים רשבים מחלק וי"ג מתחלק
יש (שגורם כאן אם בנזל הוא (מפצפע
ואם סלע הוא מפוצץ שפאמר הלא
הם דברי חלש וכפטיש יפוצץ סלע
שהאם מפצפע הבנזל והפטיש מפוצץ
האם סלע וי"ח מפרש שהסלע משבר
אל הבנזל וה"ק וכפטיש יפוצץ מכה
סלע דכאמר בנדרם (מעשה בנדר
שלקה כפטישיו"ן לנזוקו מנוט על
הסדן והכה בנזורם נשבר הקורנם
ומחלק הסדן והכפטישיון לא ||
ממקומו :| ש"י רשות אחרים
ע"ה. ואלע"ז דמעשה ידיה לנזלה
מדרבנן בעלמא (מ"ח אינה מנזיה אלל
אינה אלא אלל בעליה :

כַּד
לְיִשְׂרָאֵל בְּנֵי¹⁷ כִּרְאִתִּי יֵצֵר הָרִר
בְּתוֹרָה¹⁸ אִתֶּם נִמְסְרִים בִּיד
עֹסֶקֶן בְּתוֹרָה אִתֶּם נִמְסְרִים
שָׁכַל מִשְׁאוֹ וּמִתְּנוּ כֶּךָ שְׁנֹאמֵר
כִּי שְׁנֹאמֵר וְאַתָּה תִּמְשַׁל כִּי
שְׁנֹאמֵר¹⁹ כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם
מִתְחַדֵּשׁ עָלָיו כָּל יוֹם שְׁנֹאמֵר
שָׁכַל אָדָם מִתְּגַבֵּר עָלָיו כָּל יוֹם
וְלִמְכַשׁ לְחַמְּתוֹ וְאַלְמִלּוּ הַקֶּסֶם
עֵינֵינוּ בִּידוֹ תֵּנָּה דָבִי ר' יוֹסֵף
לְבֵית הַמִּדְרָשׁ אִם אֲבָן הוּא
¹³ הֵלֵא כֹה דְּרַבִּי כָאֵשׁ נָאִם
שְׁנֹאמֵר¹⁴ הוּיִי כֹל צִמָּא לְכוּ לֵךְ
מִגִּלָּן דְּרַתִּיב¹⁵ יִקְחוּ נָשִׁים וְהִי
בְּנוֹתֵיכֶם תֵּנוּ לְאַנְשֵׁים¹⁶ בְּשִׁלְמָא
לְהוּ צִיתָן לֵה מִידִי¹⁷ וְלִבְשִׁי
אֻמְמוֹת: מִגִּלָּן אִמֵּר חֻקֵּי דָא
אִם אִשָּׁה מִמֶּשׁ הִיא כְּשֶׁם
אִם תּוֹרָה הִיא כְּשֶׁם שְׁחִיב

אומרים אף להשימו כנרה: כ
ליסמות: ליסמות ס"ד אלא כא
התבן וכו': מאי כל מצות
ועתה¹⁷ האב חייב בכנו למ
המוטלת על הכן לעשות לאבי
מנן: כשהוא אומר תיראו הרי
לעשות מפני שרשות אחרים ע
את אביך ואת אמך ונאמר¹⁸ ככ
תיראו ונאמר²¹ את ה' אלהיך
אבי ואמו מות יומת ואמר²²
אביו בכחה וזאת נאמר²³
ואמו בזמן שאדם מכבד את

וְיִתְּנָה רַבִּי אוֹמֵר גְּלוּ וּיְרִידוּ
מִכְּבָּר כֹּא ד' 8. שְׁשֻׁמָּה אֶת דְּרָקִי אֵלֶּה לֵּךְ לִבִּי
עֵינַיִם: וְרִבִּים י' 9. הֲלוֹא אֶת חֲטִיִּים שְׂאֵת אֶת
רֵאשִׁית ד' 10. וְיִרְחַח י' אֶת רִחַח גִּיחִים וְיִרְאֵהוּ י' אֶת
עֵלֶם וְיִרְחַח עֵלֶם אֶפְסָךְ דֵּר לִחְבֹּת אֶת כָּל ד' כ' ו
יִבְרַח י' בְּעֵינֵי מַחְשְׁבֹתָ לֹא קֶרֶךְ וְרַק דִּוּם: בְּרֵאשִׁית
הֲלוֹא כֹה דְּרָקִי קָאָא אָאֵם י' וּבְפִשִּׁים יִפְצִץ מִלְחָמָה י'
וְיִבְרַח י' וְיִבְרַח י' וְיִבְרַח י' וְיִבְרַח י' וְיִבְרַח י' וְיִבְרַח י'
וְיִתְּנָה רַבִּי אוֹמֵר גְּלוּ וּיְרִידוּ
מִכְּבָּר כֹּא ד' 8. שְׁשֻׁמָּה אֶת דְּרָקִי אֵלֶּה לֵּךְ לִבִּי
עֵינַיִם: וְרִבִּים י' 9. הֲלוֹא אֶת חֲטִיִּים שְׂאֵת אֶת
רֵאשִׁית ד' 10. וְיִרְחַח י' אֶת רִחַח גִּיחִים וְיִרְאֵהוּ י' אֶת
עֵלֶם וְיִרְחַח עֵלֶם אֶפְסָךְ דֵּר לִחְבֹּת אֶת כָּל ד' כ' ו
יִבְרַח י' בְּעֵינֵי מַחְשְׁבֹתָ לֹא קֶרֶךְ וְרַק דִּוּם: בְּרֵאשִׁית
הֲלוֹא כֹה דְּרָקִי קָאָא אָאֵם י' וּבְפִשִּׁים יִפְצִץ מִלְחָמָה י'
וְיִבְרַח י' וְיִבְרַח י' וְיִבְרַח י' וְיִבְרַח י' וְיִבְרַח י' וְיִבְרַח י'

אָמַר לַחֲכָמָה אַחוּתִי אַתְּ וְגו' וְאוֹמַר
קִשְׁרָם עַל אֲצָבוֹתֶיךָ כְּחֶסֶם עַל לֹחַ לֶבֶךְ
וְאוֹמַר כִּחְצִים בִּיד גְּבוּר כֵּן כִּנִּי הַנְּעוּרִים
וְאוֹמַר חֲצִי גְבוּר שְׁנוֹנִים וְאוֹמַר חֲצִיךְ
עִמָּם תַּחֲתִיךְ יִפְּלוּ וְאוֹמַר אֲשֶׁרִי
הִגְבַּר אֲשֶׁר מָלֵא אֶת אִשְׁפָּתוֹ מֵהֶם
לֹא יִכְוֹשׁוּ כִּי יִדְכְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בִּשְׁעָר
מֵמָּה אֶת אוֹיְבֵים בִּשְׁעָר אֲמַר רַבִּי חִיָּיא
בְּרַב אַבָּא אֲפִ' הָאֵב וְכֻנּוּ הִרֵב וְתַלְמִידוֹ
שֶׁעָרְפָּסְקִין בְּתוֹרָה בִּשְׁעָר אַחֵר נַעֲשִׂים אוֹיְבֵים
הֵאָה אֶת זֶה וְאֵינֶם זֵוִים מִשָּׁם עַד שְׁנַעֲשִׂים
אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה שְׁנֹאמַר זֶה רַבִּי בְּסוֹפָה
אֶל תִּקְרִי בְּסוֹפָה אֶלָּא בְּסוֹפָה: ^טת"ר
וְשִׁמְתָּם סֵם תָּם נִמְשְׁלָה תוֹרָה כֶּסֶם חַיִּים
מִשְׁלַל לְאֶדָם שֶׁהִכָּה אֶת כֻּנּוּ מִכָּה גְדוֹלָה
הַיְחִיד לוֹ רִשְׁיָה עַל מִכְתּוֹ וְאוֹמַר לוֹ בִּנִי כֵּל וְזֶמֶן
שֶׁהִרְשִׁיָה זֶה עַל מִכְתָּךְ אֲכֹל שֶׁהִנָּתַתְךָ
שֶׁתָּה מֵהַ שְׁנֵה שֶׁהִנָּתַתְךָ וְרוּחָן בֵּין בְּחֻמֵּין בֵּין
שְׁנֵה זֵוִים אֶחָד מִיִּמִּינֵךְ וְאַחַד מִיִּמִּינֵךְ

בזמן ארץ אתה מדידת ואם אתה מעביר
הרי היא מעלה¹² גומי כן הקב"ה אמר להם
והבאתי לך תורה תכלין ואם אתם עוסקים
שנאמר "הלא אם תמנע שאת ואם אין אתם
שנא' לפתח חטאת רובץ ולא עוד אלא
אלך תשוקחו ואם אתה רוצה אתה מושל
ר"ק קשה יצר הרע שאפילו יצרו קראו רע
מנעוריו¹³ אמר רב יצחק יצרו של אדם
יורק רע כל היום ואמר ר"ש בן לוי יצרו
ומבקש המיתו שנאמר¹⁴ צופה רשע לצדיק
והעזר לו יכול לו שנאמר¹⁵ אלהים לא
יעזב בני אדם פנע בך מנוול זה משכחו
נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ שנאמר
וכפטיש יפוצץ סלע אם אבן הוא נימוח
ואומר¹⁶ אבנים שחקו מים: להשיאו אשה:
ידו בנים ובנות וקחו לבנים נשים ואת
בנו בידו אלא בתו היא הכי קאמר
לכנסיה כי היכי דקפצו עלה אינשי: ללמדו
קרא¹⁷ ראה חיים עם אשה אשר אהבת
ליב להשיאו אשה כך חייב ללמדו אומנות
ללמדו תורה כך חייב ללמדו אומנות: ויש

טעמא חיותיה הוא: רבי יהודה אומר כ
ו מלמדו ליסמות מאי בנייהו איכא בנייהו
על הבן אילימא כל מצותא דמייחב אב
ולפדותו אביו אין אמו לא אמר רב יהוד
חד אנשים ואחד גשים חייבין תנינא להא דר
אן גשים א"כ מה"ל איש איש ס"פ ביי
האמר רב אידו בר אבין אמר רב יתגשרה
ת' ה' מוהק"ה השוה הכתוב כבוד אב ואם לכבו
א ואותו תעבוד השוה הכתוב מוראת אב וא
איש כי יקלל אלהיו וגשא חטא השוה הכת
ן בדין שששלשתן שותפין בו ת"ר שלשה
ביו ואת אמו אמר הקב"ה מעלה אני עלידי
לפני מי שאמר והיה העולם שבן מכבוד

ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות
והייתם כעמלק וזאת ארץ ארבע
אזקל אסא קליל וזה לא יאריך
עשייתו בראייתו כ. 11. ורא
12. צוה רשע לצריר ומכש
13. הו כס 14. דוי כל צמא לכו
15. שיעורו ה א 16. אביש שוקו מים חטטן ספידה רשע ארץ וזקתו
17. וזה ירים עם אשך אהבת כל ימי וזה חבלך ארץ וזה
אשר י' אלתך דן י' שבות כ. 18. כבד את י' הנהגן וראשית
19. ומקל אביו ואמו מים יצור שבות כמ א. 23. וי' וזאת

[illegible]

לעזי רש"י
בורסיליו"ש
[בורסיליו"ש], אבעכרעות.
כיבים.

תוס' ר"י הוקן
(מטול) [מטול]. יר
הער. תימא תיא. אס.
[מטול] לים יטבע. עיסקא.
למיתא פטור גלי' יתהיה
לאן היר אומנטא שפעמים
מפסיד ואיכא דאמרי
אפיכא. פסק. לשון קרא
שאנו ברשות אחרים,
אבל אשה היא ברשות
בעלה.
החבוב
ברכת אב. ששיום למיתה
אמת שפגרה ומקל אבין.
ואמו שפגרה. וכן בדין.
ישנה בכל מה שאפשר

שוריי שלשתן שותפים
בו, משדליתו. מפתח אותו.
תרגום וזי יפה! (שמות)
כבד, [טון] ארי ישלד. כבד,
דכתיב כבד את אביך,
ומורא כתיב איש אמו
וראבי תיראו. ולשון הר"ם
בקמרים (פ"א) [פ"ו ה"ב]
לאבד לאב לאב לכבד
הקדים אם לאב למורא,
ללמד ששניהם שוין בין
למורא בין לכבד, ע"כ. לא
ידעתי מה לעז עז טעם
האמר בגמ'.

מוסף תוספות

א. מדלא כתיב והפטיש יסוצצנו סלע וכן אנו רואים שהפטיש סמוץ סלע.

ים וקנות וקדו לכניכם נשים
נמלק אשר אתה עמל תחת
את שבתתי השמר אני ה'
ונשא חטא וימרא כד טו

ש האברהם: איוב יד יט 16. קחו נשים והולידו בנות השמש כל ימי הבלק כי הוא חלקק בחיים ובמותבאותה: משלי ג ט 20. איש אמו ואביו היראה ישראל תדבר לאמר איש איש כי יקלל אלהיו

בגים שחזקו מים השטן ספידה עפר ארץ ותקת
 גשה אשר אהבת כל ימי היי הבלק אשר נתן לך
 שמות כ יא 19. כבוד את יי מדהוק ומראשית
 אביו ואמו מות יומת שמות כא יז 23. ואל

א כסף וכלוא מחזיר יין וקלוב: ישעיהו נה א 15.
ואל תמנעו: ירמיהו כט ו 17. ראה חיים עם א
ארכון ימין על האדמה אשר יי' אליהם נתן לך
תעבד ובשמו תשבוע: דברים ו יג 22. ומקלל

יָשָׁר אֵין לוֹ כִּסֵּף לְבוֹ שִׁבְרוֹ וְאָכְלוּ וּלְבוֹ שִׁבְרוֹ בְּלוּ
תִּיכֶם תִּגְּזוּ לְאַנְשִׁים וְתִלְדֶּנָּה בָּנִים וּבָנוֹת וּרְבוּ שָׁם
קֵהֶלֶת ט ט 18. כְּבֹד אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן
וְיִקְרָא יֵט ג 21. אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ תִירָא וְאֶת־

למים ואֶת
בְּנוֹת
הַשָּׁמַיִם:
אֱלֹהֵיכֶם